

1. Morelewski, Jan, Flawian; syn Edmunda-Karola; ps.: "Roland", "Pułaski", "Mrówka", "Miller", "Morel".

2. 28 stycznia 1913 r. w Zamościu.

3. Nie dotyczy.

4. Syn urzędnika kolejowego. Gimnazjum w Baranowiczach i Stołpcach. Matura w 1931 r. Studia prawno-ekonomiczne na Uniwersytecie Poznańskim w latach 1931-1935. Dyplom i tytuł magistra praw wydany z datą 22 lipca 1935 r. W latach 1935/1936 służba wojskowa w Podchorążówce Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu. 1 stycznia 1938 r. nominacja przez Prezydenta R.P. na podporucznika rezerwy kawalerii z drugą lokatą, z przydziałem do 27 Pułku Ułanów w Nieświeżu.

W latach 1937/1938 - referendarz Ministerstwa Przemysłu i Handlu w Warszawie i Wilnie.

15 września 1938 - powołany do służby stałej w Korpusie Żandarmerii w gronie 12 prawników, na takich samych warunkach na jakich byli powoływani prawnicy do Korpusu Sądowego. Przeszkolenie w Centrum Wyszko-
lenia Żandarmerii w Grudziądzu i przydział do 1 Plutonu Żandarmerii w Wilnie.

W latach 1938/1939 uczęszcza na seminarium doktoranckie prof. dr Jerzego Panejki i przedkłada mu pracę doktorską odnośnie służb bezpieczeństwa. Dyplom doktora praw z datą 20 lipca 1966 r. otrzymuje za granicą, po dalszych studiach i egzaminie.

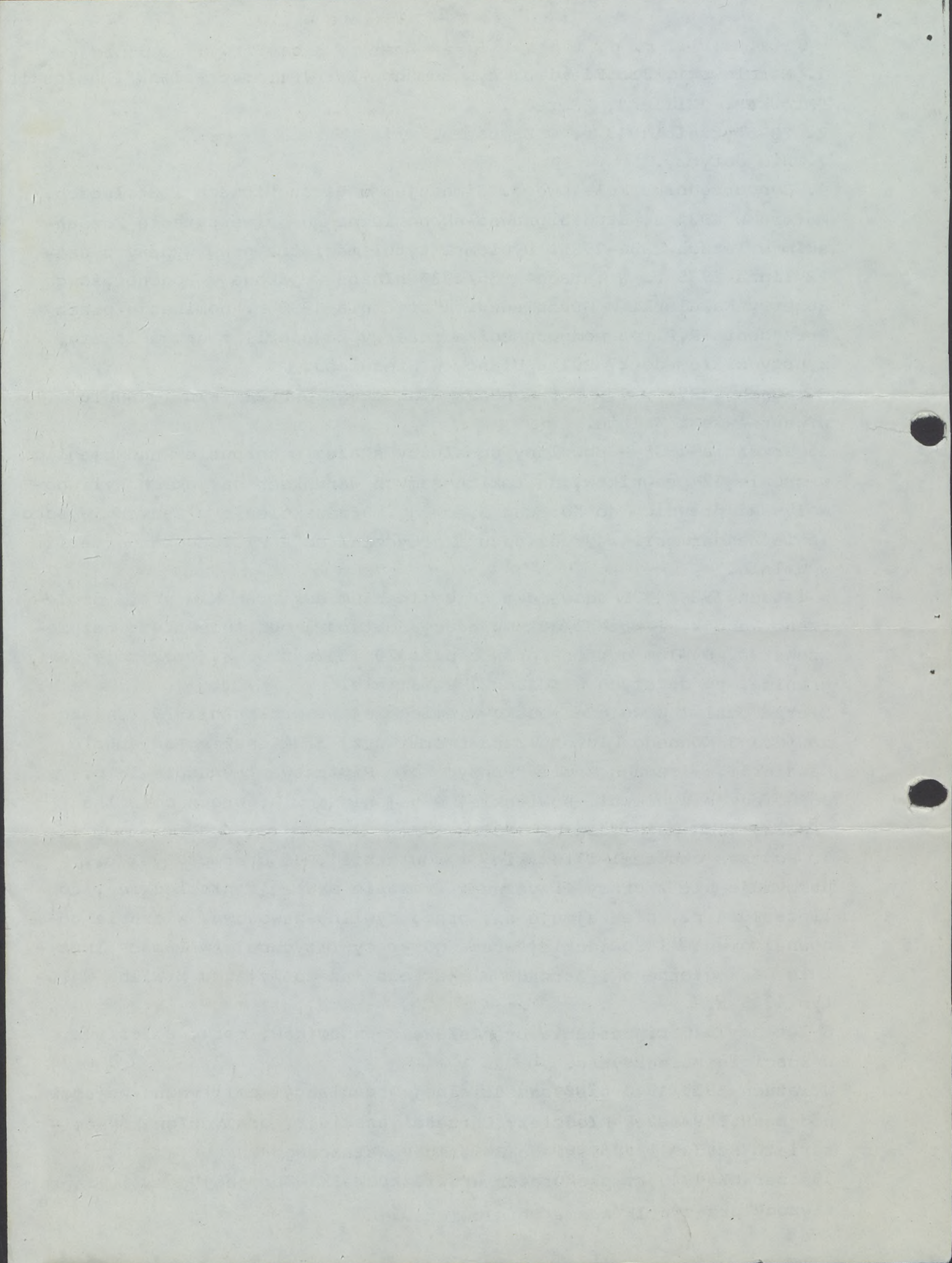
Bierze udział w wojnie polsko-niemieckiej we wrześniu 1939 r. jako dowódca 3 Konnego Plutonu Żandarmerii przy 3 Wileńskiej Brygadzie Kawalerii, w ramach Armii "Prusy" koło Piotrkowa Trybunalskiego. Po ucieczce z niewoli sowieckiej w rejonie Kowla, wraca do Wilna w początkach października 1939 r.

5. Podczas okupacji litewskiej i sowieckiej, do czerwca 1941 r., utrzymuje się z pracy fizycznej. W czasie okupacji niemieckiej, do lipca 1944 r., nie zajmuje się pracą cywilno-zawodową. W czasie ponownej okupacji sowieckiej wraca do pracy fizycznej (w ramach Instytutu Geologicznego i Zarządu Miejskiego) aż do wyjazdu z Wilna w lutym 1945 r.

6 lutego 1940 r. poślubia Bronisławę z Dubowików, córkę Bolesława, w kościele Bernardynów.

W latach 1939/1940 szef samodzielnej organizacji polityczno-wojskowej pod nazwą: "Związek Młodzieży Chrześcijańskiej", oraz członek "Komisariatu Rządu" i "Polskiego Związku Powstańczego".

15 czerwca 1940 r. prokurator w Związku Walki Zbrojnej" (ZWZ), zaprzysiężony przez ppłk Adama Obtulowicza.

Od maja 1941 r. do lipca 1942 r. dowódca 3 batalionu 6 pp Leg., zaprzysiężony przez por. s/l. st. piechoty Władysława Pastuszko ps. "Skiba".

6. W czerwcu 1942 r. zostaje zaprzysiężony w Armii Krajowej (AK) przez ppłk Juliana Kulikowskiego ps. "Ryngraf", późniejszego komendanta Okręgu AK Wilno.

Od sierpnia 1942 r. do lutego 1944 r. pełni funkcję dowódcy Dyonu Żandarmerii i szefa bezpieczeństwa Główniej Kwatery Komendy Okręgu AK Wilno, podlegając bezpośrednio ppłk. Kulikowskiemu. Ponadto, od września 1943 r. do lutego 1944 r. był oficerem do specjalnych zleceń komendanta Okręgu AK Wilno, ppłk Aleksandra "Wilka" - Krzyżanowskiego. W tym też czasie, redaguje tygodnik "Czyn".

2 lutego 1944 r. unika aresztowania przez Gestapo w miejscu zamieszkania. Natomiast są aresztowani jego podkomendni i żona.

W marcu 1944 r. zostaje odkomendorowany przez ppłk Lubosława Krzeszowskiego ps. "Ludwik", zastępcy kom. "Wilka"-Krzyżanowskiego - do sztabu 6 Brygady Partyzanckiej, pod dowództwem mjr Franciszka Koprowskiego ps. "Konar".

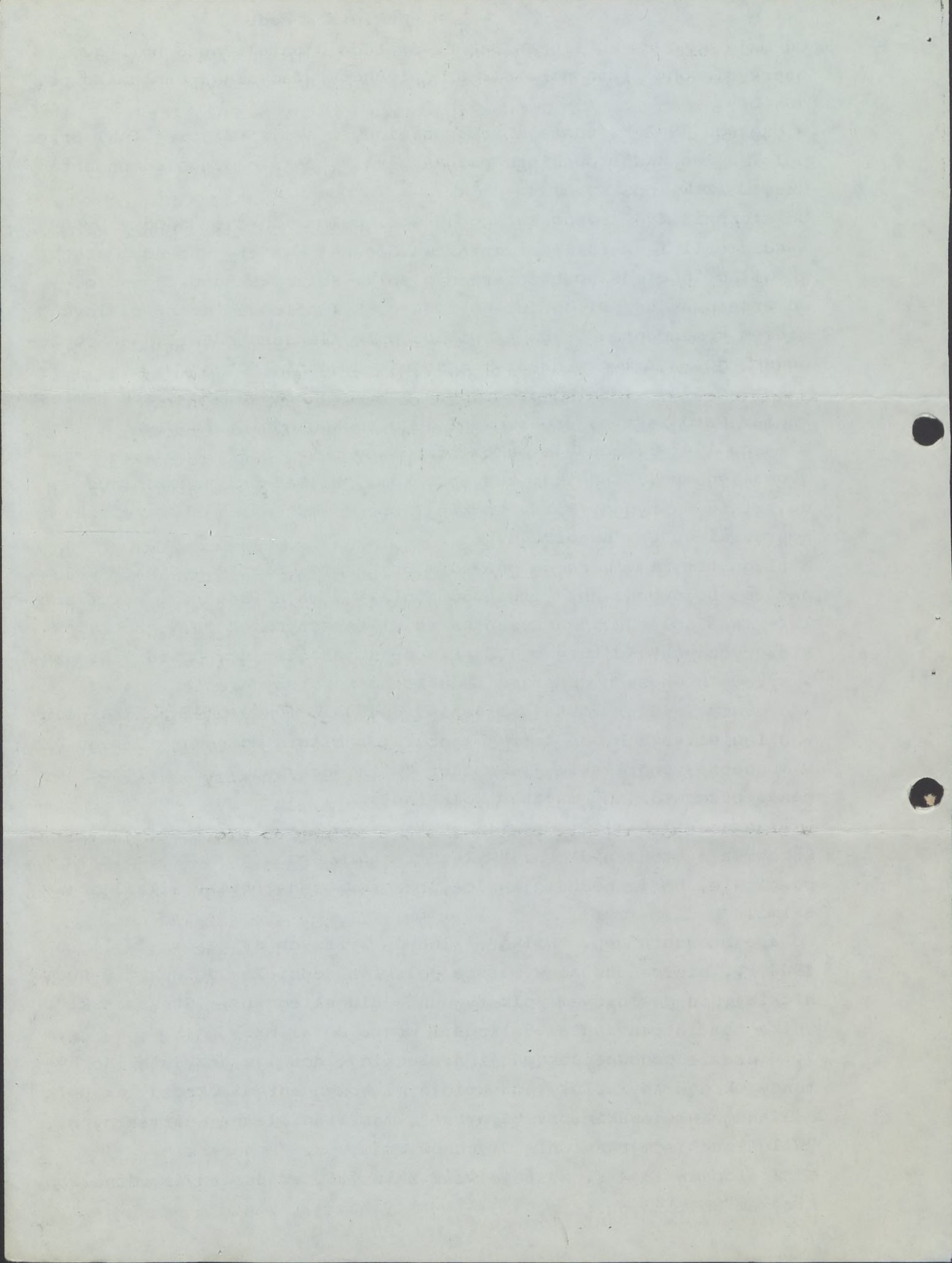
W ciągu trzymiesięcznego pobytu w Brygadzie, bierze udział w jej akcjach bojowych, np. bitwa pod Koniawą 7 maja 1944 r. (Patrz artykuł "Jana Rolanda": "Partyzantka na Wileńszczyźnie" Nr 7 "Zeszytów Historycznych" Kultury z 1965 r.) oraz jest doradcą Dowódcy Brygady w sprawach wnoszonych przez ludność, do rozstrzygnięcia.

W czerwcu 1944 r. zostaje przeniesiony do Komendy Okręgu AK w polu w Dziewieniszkach, do której zjeżdża osobiście komendant Okręgu AK w mundurze generalskim Aleksander "Wilka"-Krzyżanowski. Wkrótce Komenda przechodzi do majątku Wołkorabiszki.

Bierze udział w Bitwie o Wilno, która zaczęła się 7 lipca 1944 r. Przebywa w otoczeniu gen. "Wilka" i z nim wraca do Wołkorabiszek po bitwie, po jednodziennej walce, przeprowadzonej tylko siłami akow-skimi.

Po aresztowaniu gen. "Wilka" i innych wyższych oficerów 17 lipca 1944 r., bierze udział w marszu polskich oddziałów do Puszczy Rudnickiej, pod dowództwem ppłk Zygmunta Blumskiego ps. "Strychański". Unika tam internowania 19 lipca i wraca do Wilna.

7. W czasie ponownej okupacji sowieckiej, dostaje przydział do Komendy Okręgu AK i służy pod kolejnymi komendantami Okręgu AK: ppłk Julianem Kulikowskim, ps. "Ryngraf", mjr Stanisławem Heilmanem, ps. "Wileńczuk" i mjr Antonim Olechnowiczem, ps. "Pohorecki".
11 listopada 1944 r. zostaje wraz z innymi, awansowany ^(do stopnia porucznika) i odznaczony Krzyżem Walecznych.

28 stycznia 1945 r., na rozkaz komendanta mjr Heilmana i w towarzystwie por. Bolesława Nowika, ps. "Majewski", odbywa rozmowę z mjr Krzemieniem, delegatem "Związku Patriotów Polskich" z siedzibą w Moskwie. Nie daje ona pozytywnych wyników.

Na skutek poszukiwania przez NKWD i z upoważnieniem mjr Olechnowicza, 12 lutego 1945 r., wyjeżdża pociągiem "repatrianckim" do Lublina, celem nawiązania kontaktu z centralą Podziemia i otrzymania dalszych rozkazów.

8. Nie dotyczy.

9. Nie dotyczy.

10. Od 22 marca 1945 r. pracuje w Państwowym Urzędzie Repatriacyjnym (PUR), oraz w tym czasie odbywa aplikację sądową. Również w tym czasie wysyła pierwsze meldunki do Komendy AK w Wilnie.

14 maja 1945 r. dociera do niego żona Bronisława po rocznym pobycie w obozach koncentracyjnych (Proweniszki, Stutthof, Kokoszki).

Pod koniec czerwca 1945 r. ucieka z biura PRU przed aresztowaniem przez agentów Urzędu Bezpieczeństwa (UB).

11 sierpnia 1945 r. opuszcza Polskę, wraz z podchorążym Janem, Leszkiem Malinowskim ps. "Orland", jako emisariusz ostatniego komendanta Wileńskiego Okręgu AK ppłk Antoniego Olechnowicza ps. "Pohorecki".

21 października 1945 r. powraca do Polski, po złożeniu meldunku w Dowództwie 1 Dywizji Pancerniej w Meppen, Niemcy (Gen. K. Rudnicki, ppłk. Z. Dudziński).

Po złożeniu meldunku Komendantowi Olechnowiczowi ^{który przeniósł się do Warszawy /} ~~na jego rozkaz,~~ ^(11 LISTOPADA 1945 R.) ponownie wyrusza do Meppen, tym razem z żoną, dla dalszego informowania Władz Polskich w Londynie o sytuacji żołnierzy AK Okręgu Wileńskiego i nadsyłania meldunków do Komendanta.

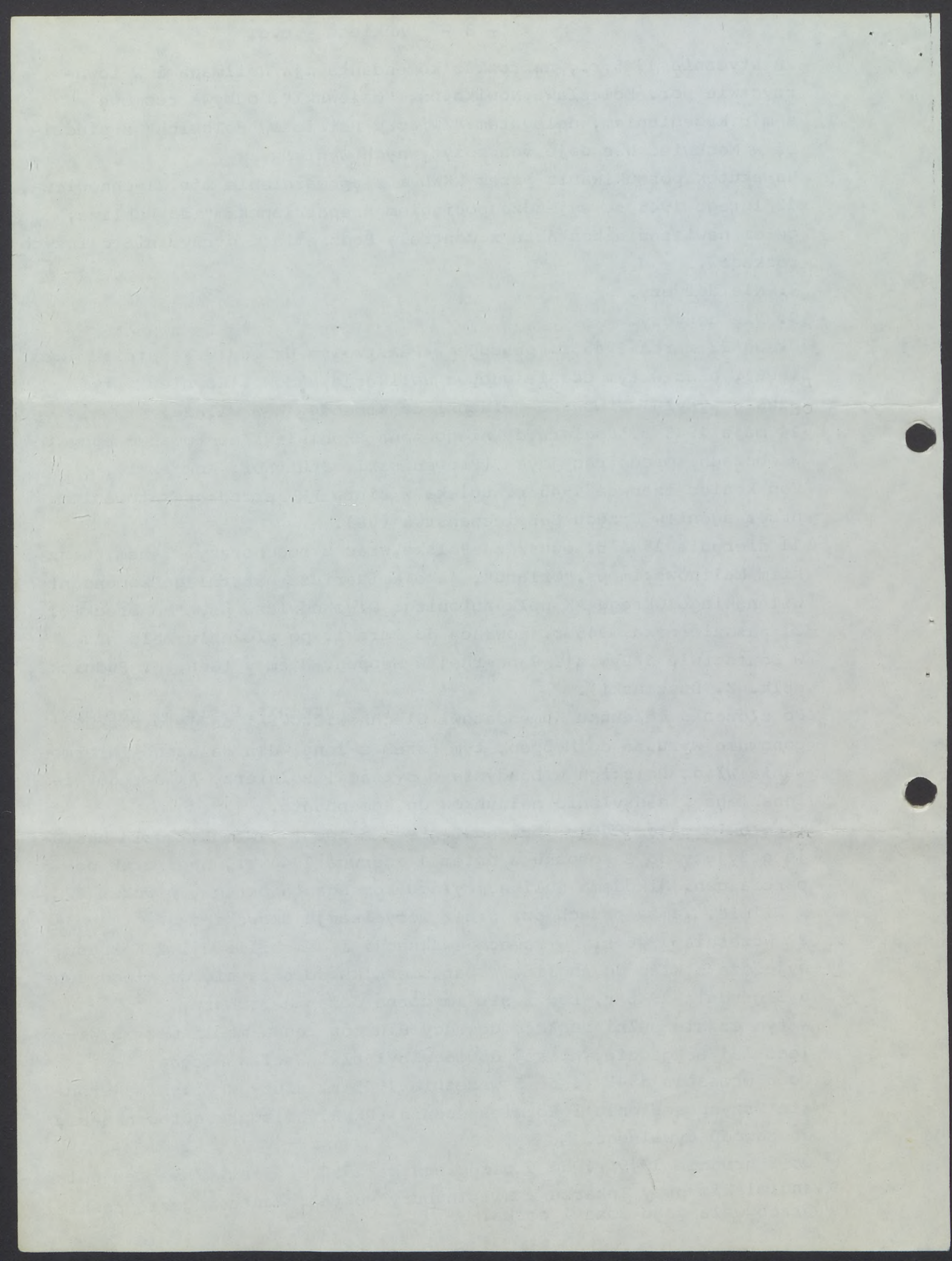
W połowie maja 1946 r. przenosi się z Meppen do Włoch, gdzie zostaje przyjęty do 2 Korpusu z dniem 1 czerwca 1946 r., na skutek poparcia gen. Nikodema Sulika, byłego komendanta Okręgu, wówczas ZWZ, w Wilnie. Tamże przechodzi przez weryfikacje akowskie. ^{13 LIPCA DOŁĄCZA DO NIEGO ŻONA}

22 września 1946 r., w ramach ewakuacji i demobilizacji 2 Korpusu, wyjeżdża z Włoch do Anglii. W październiku dołącza się do niego żona a 3 grudnia 1946 r. rodzi się im córka Jolanta-Barbara.

W tym czasie pełni funkcję dowódcy Plutonu Żandarmerii przy 5 Wileńskiej Brygadzie, której dowódcą był płk. Wacław Jacyna.

Od 6 września 1947 r. do 5 września 1949 r. służy w Polskim Korpusie Przysposobienia i Rozmieszczenia (PKPR), dla przygotowania się do zawodu cywilnego.

Od 5 grudnia 1949 r. do 1 października 1950 r. jest tłumaczem polsko-angielskim przy lekarzu w Hiltingbury Hostel, Hants., gdzie również przebywała jego żona i córka.

W tym czasie wygłasza odczyty i pisze artykuły na temat: "Nasze cele na obczyźnie".

Od 2 października 1950 r. do 30 kwietnia 1951 r. studiuje w Londynie w "School of Foreign Trade and Port Administration" (Szkoła Handlu Zagranicznego i Administracji Portowej).

9 maja 1951 r. odpływa z Southampton do Nowego Jorku na statku "Queen Mary" wraz z żoną i córką.

Osiedla się w Battle Creek, Michigan gdzie pracuje w eksportowym wydziale firmy przemysłowej "Clark Equipment Company".

27 stycznia 1953 r. rodzina powiększa się o syna Edmunda-Henryka.

W 1958 r. zostaje przeniesiony do Chicago w tej samej firmie, na stanowisko kierownika eksportowego departamentu.

Od 1959 r. odbywa wiele podróży w Stanach Zjednoczonych i za granicą dla utrzymania kontaktu i pomocy organizacyjnej dla licznych przedstawicielstw firmy.

W latach 1960-1961 studiuje amerykańskie prawo dla poznania różnicy z przedwojennym polskim ustawodawstwem.

Należy do 25 organizacji polskich i amerykańskich, przeważnie o charakterze kombatanckim, społecznym lub naukowym. W latach 1976 do 1990 był prezesem b. żołnierzy AK w Stanach Zjednoczonych; obecnie jest honorowym prezesem. W latach 1983 do 1990 współorganizuje ~~ixxt~~ i był prezesem Fundacji AK w St. Zjednoczonych; obecnie jest honorowym prezesem.

Popierał Rząd Polski na Obczyźnie i Skarb Narodowy w walce o wolność i niepodległość.

Był dyrektorem Kongresem Polonii Amerykańskiej.

Po przyjeździe do Ameryki, napisał dużo artykułów po polsku i angielsku i zorganizował wiele zebrań dyskusyjnych na tematy polskie.

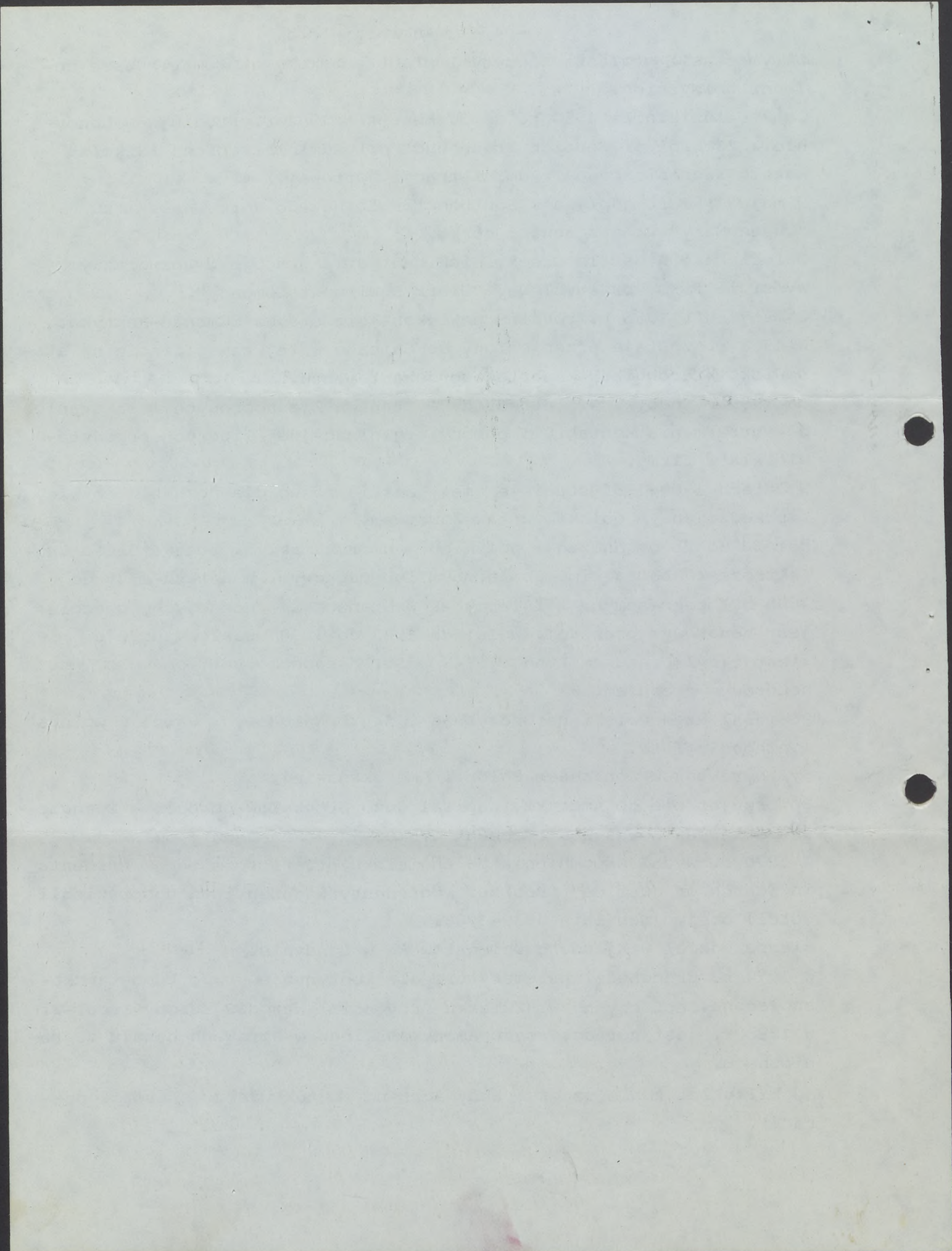
- W 1970 r. wydał wspomnienia po angielsku pt. "Across the Continents in Search of Justice" (Poprzez kontynenty w poszukiwaniu sprawiedliwości) obejmujące lata 1939-1963.

Bierze udział w Zjazdach Delegatów AK w Londynie.

W 1978 r. przechodzi na emeryturę ale kontynuuje pracę kombatancko-społeczną. Jest czynny w "Związku Przyjaciół Narodów Europy Środ.-Wschł.

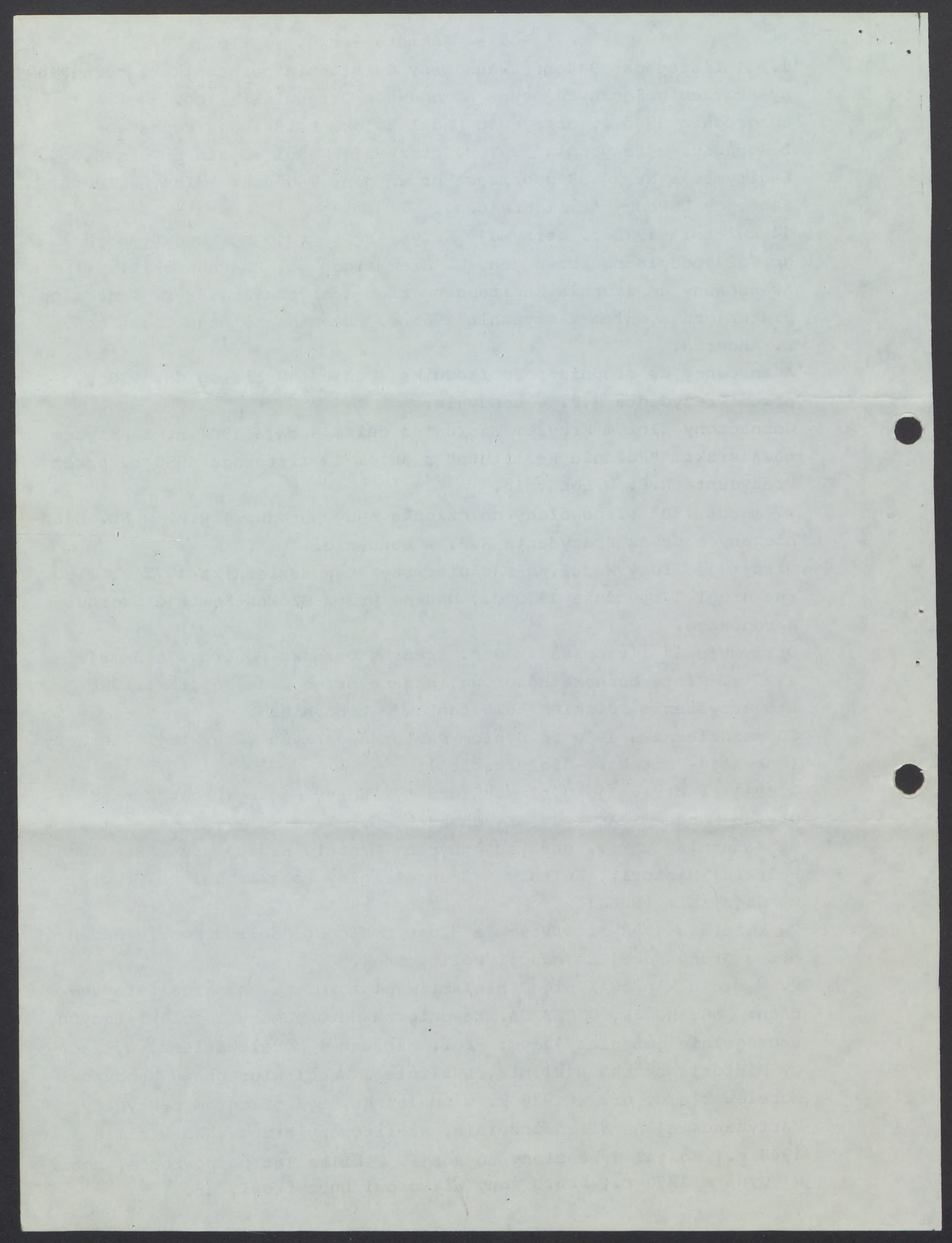
W 1983 r. jest doradcą rządu amerykańskiego w sprawach handlu zagranicznego.

Od kilku lat zmniejsza swą aktywność na skutek wieku, chorób i operacji.

11. 11 listopada 1944 r. awansowany do stopnia porucznika i odznaczony Krzyżem Walecznych przez Komendanta Okręgu AK Wilno.
- 10 grudnia 1946 r. otrzymuje Medal Wojska Polskiego, rozkazem 2 Korpusu. 24 stycznia 1969 r. otrzymuje Medal Wojska po raz 2,3,4. Legitymacja Nr 14698 podpisana przez gen. Tadeusza Pełczyńskiego, zastępcy Dowódcy Armii Krajowej.
- 14 kwietnia 1970 r. otrzymuje Krzyż Armii Krajowej. Legitymacja Nr 7621 podpisana przez gen. K. Ziemskiego ps. "Wachnowski".
- Awansowany do stopnia kapitana z dniem 1 stycznia 1962 r. i do stopnia majora z dniem 1 stycznia 1966 r. przez Naczelnego Wodza gen. W. Andersa.
- Awansowany do stopnia podpułkownika z dniem 10 listopada 1990 r. przez Prezydenta R.P. w Londynie.
- Odnaczony Złotym Krzyżem Zasługi z dniem 3 maja 1987 r. i Krzyżem kawalerskim "Polonia Restituta" z dniem 11 listopada 1990 r. przez Prezydenta R.P. w Londynie.
- 27 marca 1983 r. powołany na członka Rady Narodowej R.P. w St. Zjednoczonych przez Prezydenta R.P. w Londynie.
- Otrzymuje Złoty Medal, po raz pierwszy 18 października 1975 r. i po raz drugi 1 stycznia 1979 r., nadane przez Główną Komisję Skarbu Narodowego.
- Otrzymuje 11 listopada 1980 r. Srebrną Odznakę Honorową a 3 maja 1990 r. Złotą Odznakę Honorową, nadane przez Federację Światową Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Londynie.
- 20 października 1980 r. ^{OTRZYMUJE} Dyplom Pamiątkowy Krzyża 20 Dywizji Piechoty (dawnej - Litewsko-Białoruskiej).
- W 1988 r. otrzymuje Dyplom "Klubu Tysiąca", nadany przez Zarząd Okręgu Fundacji AK w St. Zjednoczonych.
- 16 kwietnia 1988 r. otrzymuje Dyplom Uznania nadany przez Studium Polskiej Historii, Kultury i Ekonomii przy Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie (PUNO).
- 24 kwietnia 1988 r. otrzymuje Złoty Emblemat "Solidarności" nadany przez Grono Nowej Emigracji Politycznej.
12. W życiu kierował się 3 hasłami, wypisanymi na polskich sztandarach: BOG, HONOR, OJCZYŻNA. Zawdzięcza dużo pomocy i opieki innym, szczególnie już nieżyjącym: Prof. Marianowi Morelowskiemu, ^{1 ZAPRZYŚSIŹONEMU ŻOŁNIERZOWI AK} wykładowcy historii sztuki w Wilnie, Lublinie i Wrocławiu; bratu Henrykowi Morelewskiemu, ur. w 1915 r. w Smoleńsku. Był oficerem 6 Brygady Partyzanckiej na Wileńszczyźnie. Aresztowany przez NKWD w zimie 1944 r., został wywieziony do Rosji. W kilka lat po powrocie, zmarł w Gdyni w 1970 r.; bratu żony Wiktorowi Dubowikowi, ur. 6.IV.1907 r.

17 SIERPNIEM 1984 R. OTRZYMAŁE ORDER "LEGION OF MERIT"
OD PREZ. R. REAGANA DLA WZHOŃRZANIA GEN. ST. GROTE-ROWECKIEGO

rozstrzelanemu przez Niemców 31 maja 1944 r. za przewozenie partyzantów z Wilna w teren, ciężarówkami wojskowymi. Ciało wykupione przez rodzinę, zostało pochowane ~~na~~ na Rossie.

13. W 1970 r. wydał wspomnienia po angielsku... (patrz pkt 10).

14 i 15. Nie dotyczą.

16. Załączam fotografię z 1975 r. i kopie Dyplomu Odznaki Honorowej S.P.K. z 3.05.90 i awansu do stopnia podpułkownika z listopada 1990 r.

Chicago, 19 grudnia 1991 r.

Jan F. Morelewski

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

